

DR. OLÁH JÁNOS

Juhász Gyula Tanárképző Főiskola
Szeged

Trencsényi László: Korok, gyerekek, nevelők

Az olvasó a kötettel egy szöveggyűjteményt vesz a kezébe. A különböző történelmi korok gyerekképe, tanárképe, iskolaképe a könyv tárgya.

A szűken vett neveléstörténet forrásai kimeríthetetlenek, hiszen csak a magyar iskolatörténet is immár több mint ezer év anyagát elemezheti. Trencsényi László a „gyermekkortörténet” szélesebb kontextusba helyezte. A szerkesztő a neveléstudomány klasszikus és kanonizált szerzői mellett gazdagon szemelvényezett a kortárs szépirodalomból is.

A kötet alapvetően a kronológiát követi. A máig feltárt első iskolatörténeti dokumentummal, a mezo-potámiai agyagtábla bemutatásával kezdődik (A tábla házának fia), s utolsó oldalain napjaink gyermekvilágát, iskolai világát mutatja be. A szerkesztő függelékként, önálló ciklus gyanánt néhány, elsősorban néprajzi dokumentumot csatolt a természeti népek életével és az archaikus paraszti világgal kapcsolatban.

Természetesen néhány szerző különleges hangsúlyt kapott a gyűjteményben. Pl. Comenius vagy Rousseau. Rousseau kopernikuszi fordulattal látott hozzá a már előregedett iskolakép lebontásához. A XIX. század végi, a XX. század eleji reformpedagógiák mind Emil asztalosműhelyéből nőttek ki.

Szembetűnően nagy arányban szerepel a gyűjteményben a XX. század. A század, – mint Trencsényi László megállapította – tragikusabb sorsot mért gyermekeire, mint a megelőzőek. Janusz Korczak és sokak mártírúrára kell gondolnunk.

Századunk végén ma is sokszor tehetetlenül állunk a kortárs gyermekek szenvedései előtt. A szöveggyűjtemény mégsem pesszimista mű.

A kötet egyszerű olvasmányként is érdekes. Az olvasónak jogában áll mérlegelni, elfogadni, vitatni a különböző történelmi korok szerzőinek megoldásait.

A kötet ismertetője javasolja, hogy az iskolai könyvtárak szerezzék be a könyvet a pedagógusok és a diákok számára. Trencsényi László jól szerkesztett kiadványa felhasználható a szülők számára tartott ismeretterjesztő előadáshoz forrásként, tanítási órákhoz pedig hasznos segédanyag.

OKKER Oktatási Iroda, 1997. 350 p.

*

DR. OLÁH JÁNOS

Juhász Gyula Tanárképző Főiskola
Szeged

Nanszákné dr. Cserfalvi Ilona: Pedagógia jelenségek vizsgálata

A kötet módszertani ajánlásokat mutat be a pedagógiai jelenségek vizsgálatához. Nanszákné Cserfalvi Ilona a módszertan iránt érdeklődőknek kíván segítséget nyújtani abban, hogy mit lehet és mit jó tudni a pedagógiai jelenségekről egy osztályban, ami közben nélkülözhetetlen megismerni a különböző nevelőtevékenységeket is.

A metodikai gyűjtemény azoknak készült, akik tudatosan részt kívánnak venni környezetüknek megváltoztatásában, azaz az iskolák vezetőinek, osztályfőnököknek; valójában minden pedagógusnak, aki érdekli saját munkája eredményei iránt.

A kötet módszertani válogatás, bemutatva az adott kérdéskör problémafelvetését, vizsgálati módszerét és a vizsgálatok rövidített összefoglalását. Bemutatja a vizsgálathoz tartozó fogalomgyűjtést és az ajánlott szakirodalmat. Nem törekszik teljességre, és a pedagógiai valóság jellegzetes kristályosodási pontjaira irányítja a figyelmet.

A könyv fejezetei azokkal a témákkal, amelyekkel foglalkozik:

– Tapasztalatgyűjtés az iskolai – tanórán kívüli –, valamint az iskolán kívüli nevelés tartalmi, módszertani és szervezési jellemzőinek feltárására. (Szituációs vizsgálatok, az osztályfőnök munkájáról, a gyermek személyiségének megismerése a szabályjátékokban, konfliktusos helyzetek, magatartás, viselkedéskultúra vizsgálata.)